

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2018 m. lapkričio 5 d.
(OR. en)

13863/18

Tarpinstitucinė byla:
2018/0376 (NLE)

FISC 435
ECOFIN 1010

PASIŪLYMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinio sekretoriaus, kurio vardu pasirašo direktorius Jordi AYET PUIGARNAU
gavimo data:	2018 m. lapkričio 5 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriui Jeppe TRANHOLMUI- MIKKELSENUI
Komisijos dok. Nr.:	COM(2018) 727 final
Dalykas:	Pasiūlymas dėl TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMO, kuriuo iš dalies keičiamas įgyvendinimo sprendimas 2010/99/ES leisti Lietuvos Respublikai toliau taikyti priemonę, kuria nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 193 straipsnio

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2018) 727 final.

Priedama: COM(2018) 727 final

Briuselis, 2018 11 05
COM(2018) 727 final

2018/0376 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

kuriuo iš dalies keičiamas Įgyvendinimo sprendimas 2010/99/ES leisti Lietuvos Respublikai toliau taikyti priemonę, kuria nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 193 straipsnio

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

Pagal 2006 m. lapkričio 28 d. Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos (toliau – PVM direktyva¹) 395 straipsnio 1 dalį Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, gali vieningai leisti bet kuriai valstybei narei imtis specialių priemonių, nukrypstant nuo tos direktyvos nuostatų, kad būtų supaprastinta PVM surinkimo procedūra arba užkirstas kelias tam tikrų formų mokesčių slėpimui ar vengimui.

Raštu (jį Komisija užregistravo 2018 m. balandžio 27 d.) Lietuvos Respublika paprašė leisti toliau taikyti priemonę, kuria nukrypstama nuo PVM direktyvos 193 straipsnio, kuriuo nustatomas asmuo, kuriam tenka prievolė sumokėti PVM. Raštu (jį Komisija užregistravo 2018 m. liepos 23 d.) Lietuvos Respublika pateikė tos priemonės taikymo ataskaitą.

Vadovaudamasi PVM direktyvos 395 straipsnio 2 dalimi, 2018 m. rugpjūčio 16 d. raštais apie Lietuvos Respublikos prašymą Komisija pranešė kitoms valstybėms narėms (Ispanija ir Kipras informuoti 2018 m. rugpjūčio 17 d. raštais). 2018 m. rugpjūčio 20 d. raštu Komisija pranešė Lietuvos Respublikai, kad turi visą prašymui įvertinti būtiną informaciją.

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

PVM direktyvos 193 straipsnyje nustatyta bendra taisyklė: PVM paprastai moka prekes tiekiantis arba paslaugas teikiantis apmokestinamasis asmuo.

Pagal PVM direktyvos 395 straipsnį gavusios Tarybos leidimą valstybės narės gali imtis priemonių, kuriomis nukrypstama nuo PVM direktyvos nuostatų, kad būtų supaprastinta PVM surinkimo procedūra arba užkirstas kelias tam tikrų formų mokesčių vengimui ar slėpimui.

Lietuvos Respublika paprašė leisti toliau taikyti atvirkštinio apmokestinimo mechanizmą, kai tiekama mediena ir kai prekes tiekia ar paslaugas teikia apmokestinamasis asmuo, kurio atžvilgiu pradėta teisminė bankroto arba restruktūrizavimo procedūra, t. y. asmeniui, kuriam tos prekės tiekiamos arba tos paslaugos teikiamos, taikyti prievolę sumokėti PVM.

Leidimas taikyti nukrypti leidžiančią priemonę laikotarpiu iki 2009 m. gruodžio 31 d. Lietuvos Respublikai pirmą kartą suteiktas 2006 m. gegužės 15 d. Tarybos sprendimu 2006/388/EB², o vėliau iki 2012 m. gruodžio 31 d. dar kartą suteiktas 2010 m. vasario 16 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimu 2010/99/ES³, iki 2015 m. gruodžio 31 d. – 2012 m. lapkričio 13 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimu 2012/704/ES⁴ ir iki 2018 m. gruodžio 31 d. – 2015 m. gruodžio 10 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2015/2395⁵.

Dabartiniame prašyme ir vertinimo ataskaitoje Lietuvos Respublika Komisiją informavo, kad atvirkštinio apmokestinimo mechanizmo taikymas, kai tiekama mediena ir kai prekes tiekia ir paslaugas teikia apmokestinamasis asmuo, kurio atžvilgiu pradėta bankroto arba restruktūrizavimo procedūra, yra labai veiksminga sukčiavimo prevencijos priemonė. Atvirkštinio apmokestinimo mechanizmas ne tik padeda mokesčių administratoriui lengviau kontroliuoti ir surinkti PVM, bet ir skatina mokesčių mokėtojus vykdyti savo prievoles. Lietuvos Respublikos teigimu, įdiegus atvirkštinio apmokestinimo mechanizmą pažeidimų skaičius minėtose srityse gerokai sumažėjo. Be to, ši speciali priemonė neturi neigiamo

¹ OL L 347, 2006 12 11, p. 1.

² OL L 150, 2006 6 3, p. 13.

³ OL L 45, 2010 2 20, p. 10.

⁴ OL L 319, 2012 11 16, p. 7.

⁵ OL L 332, 2015 12 18, p. 140.

poveikio bendrai PVM pajamų, surenkamų galutiniame vartojimo etape, sumai, todėl nedaro neigiamos įtakos Sąjungos PVM nuosaviems ištekliams.

Nukrypti leidžiančios nuostatos paprastai taikomos ribotą laiką, kad būtų galima įvertinti, ar konkreti speciali priemonė yra tinkama ir veiksminga, ir kad valstybės narės turėtų laiko iki nukrypti leidžiančios priemonės galiojimo pabaigos nustatyti kitas įprastas atitinkamos problemos sprendimo priemones ir tuomet nebereikėtų pratęsti nukrypti leidžiančios nuostatos galiojimo. Nukrypti leidžianti nuostata, kuri sudaro sąlygas taikyti atvirkštinio apmokestinimo mechanizmą, yra išskirtinai taikoma tik konkrečioms sritims, kuriose linkstama sukčiauti, ir tik kraštutiniu atveju.

Kadangi teisinė ir faktinė padėtis nepasikeitė, siūloma paskutinį kartą pratęsti nukrypti leidžiančios priemonės galiojimą ir leisti Lietuvos Respublikai toliau šią priemonę taikyti iki 2021 m. gruodžio 31 d. Iki šios nukrypti leidžiančios nuostatos galiojimo pabaigos Lietuvos Respublika turėtų įgyvendinti kitas įprastas priemones, skirtas kovoti su tolesniu sukčiavimo PVM plitimu ir užkirsti jam kelią medienos sektoriuje ir tais atvejais, kai apmokestinamojo asmens atžvilgiu pradėtos bankroto arba restruktūrizavimo procedūros. Todėl šių prekių tiekimo ir paslaugų teikimo atžvilgiu nebereikėtų dar kartą nukrypti nuo Direktyvos 2006/112/EB 193 straipsnio.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Kitoms valstybėms narėms buvo leista taikyti panašias nukrypti leidžiančias nuostatas, susijusias su PVM direktyvos 193 straipsniu.

Taigi siūloma priemonė atitinka galiojančias PVM direktyvos nuostatas.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

PVM direktyvos 395 straipsnis.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Atsižvelgiant į PVM direktyvos nuostatą, kuria grindžiamas pasiūlymas, subsidiarumo principas netaikomas.

- **Proporcingumo principas**

Šis sprendimas yra susijęs su valstybei narei jos pačios prašymu suteiktu leidimu ir nėra įpareigojamojo pobūdžio.

Atsižvelgiant į ribotą nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo sritį, speciali priemonė yra proporcinga siekiamam tikslui.

- **Priemonės pasirinkimas**

Siūloma priemonė – Tarybos įgyvendinimo sprendimas.

Pagal Tarybos direktyvos 2006/112/EB 395 straipsnį nukrypti nuo bendrų PVM nuostatų galima tik tada, kai tai vieningai leidžia Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu. Tarybos įgyvendinimo sprendimas yra tinkamiausia priemonė, nes jis gali būti skirtas atskirai valstybei narei.

3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Šis pasiūlymas yra pagrįstas Lietuvos Respublikos pateiktu prašymu ir skirtas tik šiai valstybei narei.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Nepriklausomo tyrimo neprireikė.

- **Poveikio vertinimas**

Tarybos įgyvendinimo sprendimo pasiūlymu Lietuvos Respublikai leidžiama ribotą laiką toliau taikyti atvirkštinio apmokestinimo mechanizmą, kai tiekama mediena ir kai prekes tiekia ir paslaugas teikia apmokestinamasis asmuo, kurio atžvilgiu pradėta teisminė bankroto arba restruktūrizavimo procedūra. Šiuo mechanizmu siekiama kovoti su sukčiavimu konkrečiuose sektoriuose. Be to, jis padeda mokesčių administratoriui paprasčiau surinkti ir kontroliuoti teisingus PVM mokėjimus ir skatina mokesčių mokėtojus vykdyti savo prievolės.

Lietuvos Respublikos teigimu, šios priemonės galiojimo pratęsimas neturės neigiamo poveikio bendrai PVM pajamų, surenkamų galutiniam vartojimo etape, sumai, todėl nedaro neigiamos įtakos Sąjungos PVM nuosaviems ištekliams.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymas ES biudžetui neigiamo poveikio neturi.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Pasiūlymo galiojimas yra riboto laikotarpio.

Pasiūlymas

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

kuriuo iš dalies keičiamas Įgyvendinimo sprendimas 2010/99/ES leisti Lietuvos Respublikai toliau taikyti priemonę, kuria nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 193 straipsnio

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyvą 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos¹, ypač į jos 395 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) Tarybos sprendimu 2006/388/EB² Lietuvai leista taikyti priemonę, kuria nukrypstama nuo Direktyvos 77/388/EEB³ 21 straipsnio ir nustatoma, kad apmokestinamasis asmuo, kurio atžvilgiu pradėtos teisinės bankroto arba restruktūrizavimo procedūros ir kuriam yra tiekiamos prekės arba teikiamos paslaugos ir tiekama mediena, būtų asmuo, privalantis sumokėti pridėtinės vertės mokestį (PVM), taikomą tų prekių tiekimui ir paslaugų teikimui;
- (2) nukrypstant nuo Direktyvos 2006/112/EB 193 straipsnio, Tarybos įgyvendinimo sprendimu 2010/99/ES⁴ Lietuvai dar kartą leista iki 2012 m. gruodžio 31 d. nustatyti, kad prievolė sumokėti PVM tenka apmokestinamajam asmeniui, kuriam tiekiamos prekės ir teikiamos paslaugos, toliau nurodytais atvejais: kai prekes tiekia ir paslaugas teikia apmokestinamasis asmuo, kurio atžvilgiu pradėta teisinė bankroto arba restruktūrizavimo procedūra, ir kai tiekama mediena. Leidimo taikyti nukrypti leidžiančią priemonę galiojimas vėliau pratęstas iki 2015 m. gruodžio 31 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimu 2012/704/ES⁵ ir iki 2018 m. gruodžio 31 d. – Tarybos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2015/2395⁶;

¹ OL L 347, 2006 12 11, p. 1.

² 2006 m. gegužės 15 d. Tarybos sprendimas 2006/388/EB, leidžiantis Lietuvos Respublikai taikyti priemonę, nukrypstančią nuo Šeštosios direktyvos 77/388/EEB dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų derinimo 21 straipsnio (OL L 150, 2006 6 3, p. 13).

³ 1977 m. gegužės 17 d. Šeštoji Tarybos direktyva 77/388/EEB dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų derinimo — Bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema: vienodas vertinimo pagrindas (OL L 145, 1977 6 13, p. 1).

⁴ 2010 m. vasario 16 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas 2010/99/ES leisti Lietuvos Respublikai toliau taikyti priemonę, kuria nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 193 straipsnio (OL L 45, 2010 2 20, p. 10).

⁵ 2012 m. lapkričio 13 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas 2012/704/ES, kuriuo iš dalies keičiamas Įgyvendinimo sprendimas 2010/99/ES leisti Lietuvos Respublikai toliau taikyti priemonę, kuria nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 193 straipsnio (OL L 319, 2012 11 16, p. 7).

⁶ 2015 m. gruodžio 10 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2015/2395, kuriuo iš dalies keičiamas Įgyvendinimo sprendimas 2010/99/ES leisti Lietuvos Respublikai toliau taikyti priemonę, kuria

- (3) raštu (jį Komisija užregistravo 2018 m. balandžio 27 d.) Lietuva paprašė leisti toliau taikyti priemonę, kuria nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB 193 straipsnio, kai tiekama mediena ir kai prekes tiekia ir paslaugas teikia apmokestinamasis asmuo, kurio atžvilgiu pradėta teisminė bankroto arba restruktūrizavimo procedūra. Raštu (jį Komisija užregistravo 2018 m. liepos 23 d.) Lietuva Komisijai pateikė tos priemonės taikymo ataskaitą, kurios reikalaujama Įgyvendinimo sprendimo 2010/99/ES 2 straipsnio trečiojoje dalyje;
- (4) vadovaudamasi Direktyvos 2006/112/EB 395 straipsnio 2 dalies antra pastraipa, 2018 m. rugpjūčio 16 d. raštais apie Lietuvos prašymą Komisija pranešė kitoms valstybėms narėms (Ispanija ir Kipras informuoti 2018 m. rugpjūčio 17 d. raštais). 2018 m. rugpjūčio 20 d. raštu Komisija pranešė Lietuvai, kad turi visą prašymui įvertinti būtiną informaciją;
- (5) dažnai apmokestinamieji asmenys, kurių atžvilgiu pradėtos bankroto arba restruktūrizavimo procedūros, dėl finansinių sunkumų negali sumokėti sąskaitose faktūrose nurodyto PVM, apskaičiuoto už jų tiekiamas prekes ir teikiamas paslaugas. Be to, Lietuvos medienos rinkoje susiduriama su problemomis dėl rinkos pobūdžio ir joje veikiančių įmonių. Rinkoje dominuoja mažos vietinės bendrovės, dažni perpardavėjai ir tarpininkai, kuriuos mokesčių administratoriui yra sunku kontroliuoti. Dažniausiai mokesčiai nuslepiami tokiu būdu: įmonė išrašo sąskaitą faktūrą už prekes ir nesumokėjusi mokesčio dingsta, tačiau palieka klientui galiojančią sąskaitą faktūrą, suteikiančią teisę jam atskaityti mokesť. Lietuvos teigimu, ši nukrypti leidžiančios priemonės taikymą pateisinusi padėtis tebėra nepakitusi. Lietuvos mokesčių administratoriaus atlikti tyrimai ir analizė, susiję su nukrypti leidžiančios priemonės taikymu, parodė, kad ji padeda veiksmingai užkirsti kelią sukčiavimui PVM, kai kalbama apie apmokestinamuosius asmenis, kurių atžvilgiu pradėtos bankroto arba restruktūrizavimo procedūros, ir apie medienos sandorius;
- (6) todėl Lietuvai turėtų būti leidžiama dar vieną ribotą laikotarpį – iki 2021 m. gruodžio 31 d. – taikyti nukrypti leidžiančią priemonę;
- (7) nukrypti leidžiančios nuostatos paprastai taikomos ribotą laiką, kad būtų galima įvertinti, ar konkreti speciali priemonė yra tinkama ir veiksminga. Nukrypti leidžiančios nuostatos suteikia valstybėms narėms laiko iki nukrypti leidžiančios priemonės galiojimo pabaigos nustatyti kitas įprastas atitinkamos problemos sprendimo priemones ir tuomet nebereikia pratęsti nukrypti leidžiančios nuostatos galiojimo. Nukrypti leidžianti nuostata, kuri sudaro sąlygas taikyti atvirkštinio apmokestinimo mechanizmą, yra išskirtinai taikoma tik konkrečioms sritims, kuriose linkstama sukčiauti, ir tik kraštutiniu atveju. Todėl Lietuva kitas įprastas priemones, skirtas kovoti su tolesniu sukčiavimo PVM plitimu ir užkirsti jam kelią medienos sektoriuje ir tais atvejais, kai apmokestinamųjų asmenų atžvilgiu pradėtos bankroto arba restruktūrizavimo procedūros, turėtų įgyvendinti iki šios nukrypti leidžiančios nuostatos galiojimo pabaigos ir dėl to šių prekių tiekimo ir paslaugų teikimo atžvilgiu jai nebereikėtų nukrypti nuo Direktyvos 2006/112/EB 193 straipsnio;
- (8) nukrypti leidžianti priemonė neturės neigiamo poveikio Sąjungos nuosaviems ištekliais, kuriuos sudaro surenkamas PVM;
- (9) todėl Įgyvendinimo sprendimas 2010/99/ES turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 193 straipsnio (OL L 332, 2015 12 18, p. 140).

1 straipsnis

Igyvendinimo sprendimo 2010/99/ES 2 straipsnis pakeičiamas taip:

„2 straipsnis

Šis sprendimas taikomas iki 2021 m. gruodžio 31 d.“

2 straipsnis

Šis sprendimas taikomas nuo 2019 m. sausio 1 d.

3 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Lietuvos Respublikai.

Priimta Briuselyje

*Tarybos vardu
Pirmininkas*